

Näringsdepartementet, Landsbygdsavdelningen
n.remissvar@regeringskansliet.se
anders.wannberg@regeringskansliet.se

Betänkandet En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet (SOU 2021:81)

Er beteckning: N2021/02620

Vi har prioriterat att läsa de delar av utredningen som direkt berör Länsstyrelsen. Vi har därför fokuserat på riskbedömning och övervakning för tillrinningsområden för dricksvattenuttag samt de uppdrag som rör dricksvattentillgång och främjande av dricksvatten från kran.

Kapitel 10 Riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet

Nya bestämmelser om tillrinningsområdena bör införas i miljöbalken och vattenförvaltningsförordningen

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att beredningssekretariaten bör bistå vattenmyndigheterna på samma sätt som görs idag inom vattenförvaltningsarbetet. De arbetsätt och samarbetsstrukturer som har byggts upp under de tre senaste vattenförvaltningscyklerna bör lämpa sig väl i arbetet med riskbedömningar för tillrinningsområden.

Det framkommer inte i utredningen hur detaljerade riskbedömningarna för tillrinningsområdena behöver vara. Länsstyrelsen är tveksam till nyttan av att utföra riskbedömningar på samma övergripande nivå som genomförs inom vattenförvaltningen. I många fall har dricksvattenproducenter redan tagit fram underlag om risker och faror i tillrinningsområden till dricksvattenuttag i samband med inrättande av vattenskyddsområden. Detta underlag är på en detaljskala som är relevant för dricksvattenproduktion. Länsstyrelsen anser att riskbedömningar bör i första hand utgå från underlag som tagits fram i arbetet med vattenskyddsområden. I de fall underlag saknas, är gamla eller inte täcker hela tillrinningsområdet kan vattenförvaltningen täcka upp luckorna.

Havs- och vattenmyndigheten och SGU bör ha rätt att meddela föreskrifter inom respektive ansvarsområde

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att Havs- och vattenmyndigheten och SGU meddelar föreskrifter och ansvarar för vägledning inom deras respektive ansvarsområden när det gäller

tillrinningsområden till dricksvattenuttag. Med tanke på den relativt korta tidsramen vill Länsstyrelsen lyfta vikten av att relevanta föreskrifter och tydliga vägledningar tas fram i god tid.

Kapitel 15 Övervakning

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att Vattenmyndigheterna får övergripande ansvar för att se till att övervakning i tillrinningsområden sker. Länsstyrelsen anser samtidigt att det är en svår uppgift när det saknas konkret förslag på vem som ska ansvara för att genomföra övervakningen och finansiering av densamma. Ett rimligt alternativ är att Länsstyrelsen ansvarar för övervakning av tillrinningsområden och det inkorporeras i länets regionala miljöövervakningsprogram. Det förutsätter att det tillkommer extra medel för att täcka kostnaderna.

Kapitel 16 En förbättrad tillgång till dricksvatten

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att Länsstyrelsen får regionalt ansvar att samla uppgifter om kommunernas arbete med att tillgängliggöra dricksvatten från kran, samt att uppmana till detta arbete i samhällen där tillgång saknas i offentliga miljöer eller för människor som står utan egen dricksvattenförsörjning.

Länsstyrelsen anser att ovanstående uppgifter är för detaljerat och specifikt för att passa in i myndighetens arbete med Agenda 2030. Det kan bli svårt att kombinera detta mer specifika uppdrag med Länsstyrelsens viktiga arbete att utveckla regionala samverkansformer och hitta gemensamma visioner med övriga aktörer i det regionala hållbarhetsarbetet.

Länsstyrelsen föreslår istället att uppgiften läggs till i vägledningen för Länsstyrelsernas arbete med regionala vattenförsörjningsplaner. I vägledningen för detta arbete, som Havs och vattenmyndigheten publicerade i början av 2020, framhävs redan vikten av nära samverkan med kommunerna som både samhällsplanerare och dricksvattenproducenter. Att kommuner ska arbeta med att tillgängliggöra dricksvatten kan formuleras som åtgärder i Länsstyrelsernas regionala vattenförsörjningsplaner, och följas upp i den samverkan med kommunernas dricksvattenproducenter och samhällsplanerare som redan utvecklats på många Länsstyrelser i detta arbete.

Kapitel 22 Konsekvensutredning

Havs- och vattenmyndigheten

Länsstyrelsen noterar att utredningen har bedömt att Havs- och vattenmyndigheten bör klara tillkommande arbetsuppgifter inom nuvarande anslag trots att myndigheten har bedömt att det krävs en

förstärkning. Länsstyrelsen vill lyfta vikten av att Havs- och vattenmyndigheten får de resurser som behövs för att kunna ta fram föreskrifter och vägledning i god tid så att vattenmyndigheten och beredningssekretariatet kan genomföra sina arbeten utan förseningar.

Länsstyrelsens beredningssekretariat

Länsstyrelsen instämmer med utredningen att det är svårt att bedöma rimligheten i Vattenmyndigheternas uppskattning att varje beredningssekretariat behöver förstärkas med en årsarbetskraft under den första cykeln fram till 2027, och att det därefter behövs en förstärkning motsvarande 10 procent av dagens anslag för beredningssekretariaten. Vi gör bedömningen, utifrån Länsstyrelsen i Örebros erfarenheter och kunskap om arbetet med dricksvattenfrågor, att under första cykeln krävs en förstärkning om minst en årsarbetskraft, och att en förstärkning motsvarande 10 procent av dagens anslag för beredningssekretariaten är i underkant. Ett förslag är att den långsiktiga utgångspunkten är en årsarbetskraft, men att en utvärdering kan göras efter första cykeln för en bedömning om en årsarbetskraft eller eventuellt mindre eller mer behövs.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Maria Larsson med vattenvårdshandläggare Lindsay Gateman som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Peder Eriksson, enhetschef Malin Björk och vattenvårdshandläggare Ida Dahl medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.